

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-04-30 Nr. 1.03-0188

DĖL EKOLOGINĖS GAMYBOS TAISYKLIŲ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, išnagrinėję Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos parengtą ir derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 375 „Dėl Ekologinės gamybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. 26-5786 (toliau – Projektas), taip pat įvertinę Lietuvos ekologinių ūkių asociacijos, ūkininkų bei mokslininkų pozicijas, teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1) Siekiant aiškaus kultūrų identifikavimo pagal klasifikatoriaus kodus, užtikrinti vienodą nuostatų taikymą praktikoje, taip pat sumažinti interpretavimo riziką bei ginčų tikimybę, ypač kontrolės metu erozijai jautriose teritorijose, siūlome papildyti Projekto 36.1 papunktį, šiais draudžiamų auginti šakniavaisių ir šakniagumbių klasifikatoriaus kodais: BUR, MOR, KAL, SVO, POR, ČES, SAL, RID, RDK, GRE, ROP, PAS, BUL, CUR, PAR, DAK, DAM;

2) Siūlome tobulinti Projekto 36.2.1. papunktį ir jį išdėstyti sekančiais: „36.2.1. laukuose (išskyrus pievas arba laukus, kuriuose auginamos daugiametės pašarinės žolės), skaičiuojant nuo 2022 m., turi būti pasirinktinai taikoma viena iš šių sąlygų: ~~arba~~ ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metų laikotarpį (kiekvienų 5 metų laikotarpiu imtinai), arba ne mažiau kaip 20 proc. įdirbamos žemės laukų ploto kasmet, rotuojant skirtingus laukų plotus, turi būti **sudaroma** ir taikoma ilgalaikė augalų sėjomaina, auginant pupinius augalus arba mišinius, kuriuose vyrauja pupiniai augalai, kaip pagrindines kultūras, arba žaliajai trąšai skirtus augalus kaip pagrindines kultūras.“;

3) **Dėl tarpinių pasėlių (įsėlio, posėlio) įskaitymo (2022–2026 m.).** Tarpiniai pasėliai yra plačiai pripažinta agronominė praktika, reikšmingai prisidedanti prie dirvožemio struktūros gerinimo, maisto medžiagų išplovimo ir erozijos mažinimo bei biologinės įvairovės didinimo. Atsižvelgiant į tai, jų nepripažinimas kaip lygiavertės dirvožemio gerinimo priemonės neatitiktų nei mokslo rekomendacijų, nei tvaraus ūkininkavimo principų.

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Projekto 36.2. papunktį šia papildoma pastraipa: „2022–2026 m. laikotarpiu konkrečiuose dirbamos žemės laukų plotuose auginti tarpiniai pasėliai (įsėlis ir posėlis) yra užskaitomi kaip dirvožemio derlingumo ir biologinės įvairovės gerinimo priemonė.“;

4) **Dėl papildomų dirvožemio gerinimo priemonių (nuo 2027 m.).** Siūlome Projekte atsisakyti nuostatų, kurios apibrėžia, kas nėra laikoma tinkama priemone, ir vietoje to įtvirtinti, kad tarpinių pasėlių ir organinių medžiagų (mėšlo, komposto ir kt.) derinys laikomas tinkama dirvožemio gerinimo ir biologinės įvairovės palaikymo priemone.

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Projekto 36.2.3. papunktio 2 pastraipą išdėstyti sekančiais: „Nuo 2027 m. dirbamos žemės laukų plotuose, kuriuose auginami tarpiniai pasėliai (įsėlis arba posėlis) ir naudojamas ekologiškas mėšlas, kompostas ar kitos ūkio organinės medžiagos, laikoma, kad užtikrinamas dirvožemio gerinimas ir biologinės įvairovės palaikymas.“;

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

5) Dėl mažų specializuotų ūkių vertinimo. Ekologiškai auginamų daržovių, ypač auginamų nedideliuose plotuose, vertinimas turi būti grindžiamas taikomų agronominių praktiškų visuma bei jų poveikiu dirvožemio būklei ir biologinei įvairovei. Specializuotuose daržininkystės, vaistažolių ir prieskoninių augalų ūkiuose paprastai auginama didelė biologinė įvairovė, taikoma augalų kaita, o dirvožemio derlingumas palaikomas pupinių augalų auginimu, organinių medžiagų naudojimu (komposto, organinio mulčio, mėšlo ir kt.) ir žaliaja trąša, todėl tokie ūkiai turėtų būti vertinami individualiai.

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Projekto 36.2.1. papunktį šia nuostata: „2022-2026 m. laikotarpiu mišrių daržovių bei aromatinių, vaistinių ir prieskoninių augalų (kodai DAM, DAK, AMP) deklaruoti plotai laikomi atitinkančiais dirvožemio gerinimo ir biologinės įvairovės palaikymo reikalavimus, jeigu bent kartą per 5 metų laikotarpį šiuose plotuose buvo auginami pupiniai augalai arba jų mišiniai, kuriuose vyrauja pupiniai augalai, arba žaliajai trąšai skirti augalai kaip pagrindinė ar tarpinė kultūra (įsėlis ar posėlis), ir dirvožemis buvo gerinamas ekologišku mėšlu, kompostu ir (arba) kitomis organinėmis medžiagomis. Vertinant atitiktį reikalavimams gali būti taikomas individualus vertinimas.“;

6) Siūlome koreguoti Projekto 36.2.3. papunktį, išdėstant jį sekančiai: „36.2.3. šiltnamių arba daugiamečių kultūrų (pvz., sodų, uogynų, daugiamečių vaistažolių ir daugiamečių daržovių) atveju ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metų laikotarpį turi būti taikoma bent viena iš šių priemonių: auginami trumpo vegetacijos laikotarpio žaliajai trąšai skirti augalai arba auginami pupiniai augalai arba jų mišiniai (kuriuose vyrauja pupiniai augalai), arba užtikrinama augalų įvairovė auginant kelias žemės ūkio augalų rūšis arba tarpueiliuose palaikant žolinę dangą.“;

7) Dėl sankcijų taikymo. Pirmą kartą nustačius šių Projekto 36.2 papunkčio reikalavimų nesilaikymą, siūlome taikyti mažareikšmę neatitiktį, suteikiant veiklos vykdytojui terminą pažeidimui pašalinti, netaikant sertifikuojamos produkcijos statuso panaikinimo.

Toks reguliavimas atitiktų proporcingumo principą, nes leistų diferencijuoti pažeidimų vertinimą pagal jų pobūdį ir mastą. Toks požiūris skatintų ūkininkų bendradarbiavimą su kontrolės institucijomis, orientuojantis į reikalavimų laikymosi užtikrinimą, o ne baudimą. Be to, tai prisidėtų prie administracinės naštos mažinimo ir konfliktinių situacijų prevencijos praktikoje;

8) Dėl Reglamento (ES) 2018/848 išaiškinimo. Praktikoje taikant Reglamento (ES) 2018/848 nuostatas kyla reikšmingų interpretavimo skirtumų, kurie lemia nevienodą reikalavimų supratimą ir taikymą. Vienodas Europos Sąjungos teisės aiškinimas yra būtinas siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir aiškumą tiek ūkininkams, tiek ir kontrolės institucijoms. Be to, nuoseklus išaiškinimas prisidėtų prie vienodos praktikos formavimo, sumažintų skirtingo reikalavimų taikymo riziką Lietuvoje ir kitose valstybėse narėse.

Atsižvelgiant į tai, kad prašome Žemės ūkio ministerijos kreiptis į Europos Komisiją dėl Reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.2 papunkčio išaiškinimo, konkrečiai – ar dirvožemio gerinimas, naudojant mėšlą, kompostą ar kitas organines medžiagas gali būti laikomas lygiaverte dirvožemio gerinimo ir biologinės įvairovės didinimo priemone.

Be to, gavus atsakymą, prašome informuoti socialinius partnerius apie Europos Komisijos pateiktus išaiškinimus ir sudaryti galimybę juos viešai sekti, kadangi jie yra reikšmingi tinkamam reikalavimų taikymui praktikoje.

Tikimės konstruktyvaus dialogo ir siūlymų įvertinimo tobulinant Projektą.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis